

DECZKI SAROLTA

Tenger, óceán

Tekergünk autóval keresztül a hegyeken, a tengerszinttől, Esteponától fel Ronda városáig. Elkavar a navigátor, és bevisz Marbellába, a helyre, ahová soha az életben nem akartam menni. Hajtson be a körforgalomba, és hajtson ki a harmadik kijáraton, mondja Dórika, a navigátorlány kb. hárompercenként, kanyargunk összevissza, minden utcasarkon egy golfklub, látunk vagy hatot útközben, ami pontosan hattal több, mint amennyit én az életemben látni akartam. Nagy nehezen kitekeredünk Tiborczfalváról, és irány végre a hegyek! A légvonalban hatvan kilométeres útból százhusz lesz, ahogy a szerpentinek kanyarognak. Egyre magasabbra érünk, bedugul a fülünk és megnyílik a tér. Hullámoznak a hegyek, amerre a szem ellát, márpedig jókora távolságot be lehet fogni onnan fentről; hatalmas, kopár, de lekerekedett hegycsúcsokat, bele a végtelen messzeségbe. Misztikus érzés, fenséges, a kanti értelemben, az érzéki valami érzékfelettit közvetít, valami nálunknál nagyobb erő sejtelmét és jelenlétét. Valahol ki volt írva a tengerszint feletti magasság, 1065 méteren vagyunk, és még megyünk felfelé. Nem vad hegyek ezek, hanem szelídebbek, néhol növényzet is található rajtuk. Sivatagos táj, az ember simán el tudja képzelni a lóháton nyargaló cowboyokat, harmonikaszót, Clint Eastwoodot.

Az autó ring alattunk, ahogy a tengerben az ember teste, ez a ringás Spanyolország. Lelassulás, ráhagyatkozás, hullámozás, belesimulás a hegyekbe, az útba, a tengerbe, a szélbe.

Három napig jöttünk autóval. Amikor kitaláltuk, hogy oké, vágjunk bele, akkor már drágák voltak a repülőjegyek, és amúgy is főszezonra szólt a meghívás. Mely nem csupán a szállást foglalta magába a tengerparton, lent délen, Esteponában, hanem feladatot is: kutyát etetni és sétáltatni, macskát, egereket és halakat szintén etetni. Oké, hát ennyi munkával el lehet lenni a tengerparton, ahol a szobába felhallatszik a tenger morajlása, a szemközti pálmafán papagájok csacsognak, a távolban meg sirályok óbégatnak.

A jószágokkal is gyorsan össze lehet barátkozni, noha vannak furcsa szokásaik. Tara kutya gondosan ügyel rá, hogy a nap huszonnégy órájából huszonnégyet folyamatosan láb alatt legyen, és arrébb kelljen taszajtani, ha mozdulni akarunk. Jámboran néz az emberre, majd nagy kegyesen arrébb húzódik, éppen csak kicentizve a köztünk levő távolságot, és hogy, hogy nem, legközelebb ismét csak ott fekszik a szék alatt, közvetlenül a lábam mellett.

Kiwi cicánál más a szerelem. Viharosabb, szenvedélyesebb. Arra ő is gondosan ügyel, hogy ha az ember a fürdőszobában intézné aktuális dolgait, akkor ott doromboljon a lába mellett, és lépni se lehessen tőle. Az odaadó cirmosból azonban kitör néha a vérszomjas fenevad, és ilyenkor a fürdőkádból mézárszékévé változik. Egyszer egy apró kis madarat próbált megölni, amit még éppen ki lehetett szedni a fogai közül, noha rohagált vele ide-oda, és a kád is tele volt tollakkal. Máskor meg azt nézem, milyen kitartóan püföli ez a jószág a kád egyik kallantyúját ahelyett, hogy felpóposított háttal dorombolna a lábam körül. Kellett kis idő, mire leesett, hogy nem szeszély ez, hanem a biológia vastörvénye. Pofozgatja a lábával azt a kallantyút, dugdossa a fejét, harapdál – és egyszer csak meglátom a gekkót a földön. Gyorsan felkapom a macska orra elől, és próbálom kidobni a teraszra a növények közé, de a kis bolond kapaszkodik a kezembe az apró kis tappancaival. Lökök rajta egy nagyot végre, eltűnik, aztán meglátom a fürdőkádban a kis farkincáját. Körös-körül vércsöppek. Kiwi sértetten nézi, hogyan teszem tönkre a szórakozását, én pedig delegálom a meló további részét. Mit van mit tenni, repül a fark is a gekkó után, a vérfürdő eltakarítva, Kiwi pedig újra ott dorombol az ember lába körül, éjszakánként pedig átmegegy pofozó harci gépbe.

És az illatok! Az a semmivel sem összehasonlítható délszaki, fűszeres levegő, a tenger szagával és párájával. Lágú és friss, nem győzi szívni az ember, nem lehet ezzel betelni. No meg a virágok, sokféle hars és élénk színben, a buja növényzet, a mindenféle egzotikus pálma, agavé, kaktusz, pozsgás, pínna, fa, minden. Kisimul az ember errefelé.

Meg lelassul. Autóval más utazni, mint repülőgéppel, amelybe beleül az ember, és egyszer csak leszáll vele valahol. Mindegyik utazás ugyanolyan, mint ahogyan a repülőterek is egyformák, jellegtelenek és ridegek. Az autó ring az úton, és az ember kapcsolatba kerül a tájjal. Különleges ritmusa és atmoszférája van, olyanok vagyunk, mint a vándorok hajdan, akik meg-megálltak egy-egy fogadónál. Mi pár óránként egy benzinkútra hajtunk be inni egy kávét, tankolni, kinyújtózni. Estére pedig keresünk egy kempinget, felverjük a sátrat, a sofőrnek kifejezetten jár annyi sör, amennyi belefér, de a fáradt Mitfahrerinnek is jólesik. Elájulunk gyorsan, reggel korán kelés, indulás tovább. Három nap az út, közben az autóban eszünk, élünk, és elfogy alólunk háromezer kilométer. Át Szlovénián, a Júliai-Alpokon, Olaszországon, a csizma felső részén, majd Franciaországon, délen, és végül hosszan le Spanyolországon.

Visongtam örömben, mikor átléptük az olasz határt, de annál nagyobb volt a csalódás: az út végig olyan, mintha Jász-Nagykun-Szolnok megyén keresztül hajtana az ember, semmi különleges, viszont rengeteg kamiont kell kerülgetni, akik néha elkezdnek versenyezni egymással. Estére a francia határtól 5-6 kilométerre találtunk szállást egy kempingben. Nézem, mindjárt telihold, hatalmas yukkák, 6,6 decis Birra Moretti a ke-

zemben – ha valaki két hónapja azt mondja, hogy a Riviérán fogok éjszakázni, elküldtem volna a fenébe. Ehhez képest a Riviérán éjszakázunk, aztán másnap reggel bevásárolunk, és irány Franciaország.

Ahol iszonyú dugóba keveredtünk a sztrádán, szemlátomást az egész ország aznap indult meg délnek, araszolgatás, kánikula. Amivel csak az volt a baj, hogy időre kellett volna érkezniünk, de ekkor már látszott, ez csak akkor menne, ha azt kockáztatnánk, hogy a sofőr kialvatlanul, fáradtan vezet. Újratervezés. Éjszaka egy spanyol kempingben, reggel egy jó café con leche egy kávézóban, isteni foszlós croissant-nal, aztán indulunk tovább.

Közben történt egy kis baleset: eltörött a telefonom. Totálra. A boromnak mellette hálistennek semmi baja nem lett, mikor lezúgott a hátsó ajtó, én viszont nyeltem párat, és villámgyorsan átgondoltam, mit lehet tenni. Legfőképpen semmit. Ahogy haladunk le délre, egyre inkább elengedem én ezt, majd megoldjuk otthon, mañana por la mañana. Ahogy az első spanyol utamon tanultam.

Mert az idő körbeér. 14 éve voltam először Spanyolországban, és akkor is több hétre, sőt, egy egész hónapra. És akkor is a lassúság jegyében: gyalog mentem 600 kilométert, három hetet a Caminón. És akkor láttam életemben először az óceánt, amit ismét itt újra. És akkor még csak buta-telefonom volt, most meg semmilyen. Akkor tanultam meg, hogy mañana por la mañana; a dolgok megoldódnak valahogy. Amikor ránk esteledett a német haverommal, akkor valahol a határban éjszakáztunk. Másnap reggel kávé akartunk csak inni, de belebotlottunk egy elhagyatott bárba, ahol frissen főzött kávé pont nem volt, de ládászám állt a pezsgő. Pezsgős reggeli a zarándokúton, mert ha már belevágtunk, adjuk meg a módját.

Aztán volt olyan, hogy nem találtam éjszakára szállást, mindenhol telt ház volt. De az egyik helyen egyszer csak észrevettem az úton megismert barátaimat, akik szereztek egy ágyat nekem valahogy. Valahogy minden megoldódott, mañana por la mañana, ki lehet bírni pár hetet telefon nélkül, még jót is fog tenni. Fényképezőgépet, kártyaolvasót, laptopot hoztam magammal, ezzel elleszek.

Ez a remény zakatolt bennem akkor is, amikor a kocsikulcsot keresgéltük valahol Velence-külsőn. Beálltunk egy parkolóba, beszaladtam, B. pedig kint marad cigizni, és a telefonján nézelődött. Aztán indulnánk, de igen ám, a kulcs nincs sem az autóban, sem a sokzsebes nadrág bugyraiban. Nagy levegő. Áttúrunk nadrágot, autót, mindent, amerre jártunk és még a szemközti kuka tartalmát is átnézzük darabról darabra. A parkolóval szemben egy felirat, mely a tolvajoktól óv.

Büdösek vagyunk, fáradtak, kialvatlanok. Az előző éjszakát egy parkolóban töltöttük Montpellier előtt valahol, mert nem volt már egyik kempingben sem hely. Ebből okulva most előre foglaltam Velence alatt, vissza is jeleztek, volt öröm – csak valahogy oda kéne érni. A sofőr már hallotta

messziről a söröskorsók koccanását, én pedig egy jó pizzáról álmodoztam már napok óta. B. szerint Spanyolországban istenkáromlás lett volna pizzázni, ott halat, herkentyűket meg paellát kell enni, sonkát, ilyesmit. Nem volt ebben hiba, még fogytunk is, annyit ettünk, de azért megőrültem, hogy Olaszországba érkeztünk végre, mert itt végre nemcsak komilfó a pizza, hanem kötelező is. A sofőr is belátta, hogy hamarabb szabadul, ha enged.

De Velence még 100 kilométer, és hogy odaérjünk, el kéne indulni. Kéne a kulcs. De az egyik Budapesten, a másik pedig ismeretlen helyen, és nagyon remélem, hogy nem idegenek kezében, akik csak arra várnak, hogy feladjuk, ott hagyjuk az autót, lezáratlanul, vagy hogy elaludjunk benne. A pánik kerülget, de fegyelmezetten latolgatjuk a lehetőségeket, hívogatjuk az ismerősöket, újra meg újra átnézünk mindent. A mély kétségbeesés váltakozik a reménnyel, hogy a dolgok megoldódnak valahogy, így kell történnie most is, ahogyan annak idején a Caminón. Amikor már azt hiszi az ember, hogy vége, ebből már csak ügyyel-bajjal lehet kijönni, rossz lesz, fájni fog – akkor valahogy mégis kisimulnak, elrendeződnek a dolgok. Aztán, ahogyan a filmekben, egyszer csak robbanás van, öröm, megkönnyebbülés. Egy még nem feltúrt helyen lapult a kulcs, ugrott is be a helyére, és andiamo! Az idegek lassan lazulnak el, kell hozzá a sátor, a keményre fűjt matrac, a tusolás, de főképpen a legtökéletesebb kör a világon: egy pizza.

Akkor, 14 évvel ezelőtt láttam ilyen végtelen, hatalmas tereket először: ahogy gyalogoltam a Mezetában, fent, északon, napokon keresztül. Tehéncsordák, pár lelkes falvak, régi kőházakkal, bárokkal, ahol meg lehetett inni egy kávét és enni egy szendvicset. Hőség és a valószínűtlenül kék ég, tágasság, melybe kezd megérkezni az ember lelke is lassan, ahogy halad előre. Kezd kiszabadulni az otthoni szűkösségből, béklyókból, és felszabadulni szép lassan. Mañana por la mañana.

Más az élet ritmusa, későbbben kel a nap és későbbben is nyugszik, más-hogyan tagolódik a nap, mások az ízek, az illatok, a nyelv. Szép lassan bele lehet ebbe szokni, mint ahogyan abba is, hogy az ember járóföldben méri a távolságot. 28 kilométerre jött ki egy napi átlag, ebben aztán volt olyan is, hogy csak 14-et mentem, de olyan is, amikor 44-et. Hangulattól, fáradságtól függően, és hol egyedül, hol népes társasággal, olaszokkal, spanyolokkal, japánokkal, franciákkal, németekkel. Lassul a világ, ring az ember a tájban, araszolgat előre, és egyszer csak odaér a világ végére, Finisterrére az óceánhoz.

Először csak foltokban látszik fentről a roppant nagy kékség, aztán lemegyünk a partra, melyet teleszórt a víz algákkal, kagylókkal, és sutty, bele. Szív, dobál, löktet, fodrozik, csapkod, forr a víz, ez a roppant erő és energia. Az egyszeri zarándok a Hajdúságból, a Kati-értől startolva borzongva áll az óceán partján, nézi a habokat, a kavargást, és beleszédül

ebbe a hullámzásba, a fenségesbe. Cadiz alatt sárga homokra csapnak ki a habok, fehérén áttetszőn, de a víz smaragdzöld, lágy és friss. Olyan az óceán, mint egy játékos kedvű medve: nem akar bántani, jókedvű, szelíd, pajkos, de érezni az erejét, és el lehet képzelni, milyen, ha tombol. Rohanok bele, ugrálok, mártózom, hagyom, hogy felkapjanak a hullámok, melyek néha tarkón is csapnak. Fortyognak körülöttem, örülök neki, a viszontlátásnak, 14 év után, eljöttem hozzád ismét, drága régi barát, tengeróceán.

Országokon keresztül, az autóban ringatózva, falva az utat, belelassulva a tájba. Dél felé haladva át a sivatagon, hatalmas fennsíkokon, a távolból látva a Sierra Nevada havas csúcsait. Néptelen utakon, száz kilométereken át a hullámzó hegyekben, ég és föld között valahol, végtelen terekben. Ereszkedve a tenger felé, melynek kékje néhol fel-felbukkant már útközben, de csak Esteponában mártózunk bele, és hagyjuk, hogy átjárjon az a jó déli nap és a hűs víz.

Belelassul és belezényegül az ember pár nap út után az elemekbe, a puszta vanba. Elhasználunk legalább 30 deka fokhagymát, több csokor petrezselyemzöldet. Hamar elkészül a kagylós, polipos, garnélás tagliatelle, és nem lehet megenni, míg a világ világ. Kiül az ember a teraszra, távolban a tenger, a szél csattogtatja a pálma leveleit, Tara körbetekeredik az ember lábán, Kiwi átmászik az asztalon, és felugrik a kerítésre, a szél hozza-viszi az illatokat, Finisterrétől Esteponáig. Körbeér az idő, hullámzik a táj és a világ, mélységek, magasságok.

Hegycsúcsok, tenger, óceán.